

AZ ERDÉSZETI FELSŐOKTATÁS FEJLESZTÉSÉNEK FELADATAI

DR. GÁL JÁNOS

Az erdészet és az elsődleges faipar tervszerű, harmonikus fejlődésének alapfeltétele a megfelelő munkahelyi munkaerő és oktatási struktúra, ill. a termelési igényeket kifejező munkaerő-szükséglet és az ezt mennyiségileg és minőségileg kielégíteni hivatott oktatás megfelelő összhangja.

Az oktatásfejlesztésben mindenekelőtt a hosszú távú tervezés útján prognosztizált termelésfejlesztő feladataiból, valamint az erdővel szemben támasztott egyéb társadalmi elvárások kielégítéséből kell kiindulnunk. Ennek során figyelembe kell venni továbbá, hogy az oktatás szerkezetében végrehajtott változtatásoknak a munkaerő-szerkezetre gyakorolt hatása relatíve csak hosszabb idő alatt érvényesül, másrészt, hogy valamennyi oktatás tervezésénél természetesen feladatként olyan társadalompolitikai követelmények érvényesítése is előtérbe kerül, mint pl. az általános kulturális felemelkedés, az eltérő szociális körülmények között élő gyermekek továbbtanulási esélyének ki-egyenlítése, a társadalmi mobilitás elősegítése stb.

A jelenlegi felsőfokú szakember-ellátottság

A munkaerő-állomány összetételében (valamennyi erdőterülettel rendelkező szektort figyelembe véve) az erdészeti felsőfokú képzettséggel rendelkező szakemberek száma 1917, középfokú erdészeti végzettséggel rendelkezők száma 4817 fő. Az erdő alapfunkcióiban végbemenő változások, valamint az ágazat előtt álló fejlesztési feladatok sikeres megoldása érdekében az ágazat munkaerő-állományának struktúrájában jelentős változásoknak kell bekövetkezniök. Ennek legfontosabb jellemzői az alábbiak:

- növekszik a nem fizikai dolgozóállomány aránya,
- a fizikai és nem fizikai tevékenységek közötti különbségek fokozatosan csökkennek, nő a fizikai munka bonyolultsága, és ez elsősorban a kvalifikált szakmunkások növekvő arányú szellemi tevékenységében jut kifejezésre,
- változik az egyes szakembercsoportok tevékenységének (pl. mérnökök, üzemmérnökök, szakmunkások) tartalma,
- gyorsul az ismeretek avulási ideje, erősödik a mobilitás (szakmaváltás) szerepe, ami a permanens képzés igényében és kényszerében jut kifejezésre.

Fenti tendenciáknak megfelelően az erdészeti felsőfokú szakemberek munkaköri funkciójában egyre élesebben határolódnak el a tervezés-fejlesztés-kutatás-igazgatás és a termelés közvetlen irányításának funkciói. Az utóbbiak nem igényelnek ötéves képzési időt, de ellátásukhoz rövidebb képzési időtartamú felsőfokú képzettség szükséges. Megnövekedik a jelentősége az egyetemi diplomára épülő posztgraduális képzettségnek is.

Az erdészeti szakoktatásban mind ez ideig nem volt rövidebb időtartamú felsőfokú képzés, ezért az erdészeti munkahelyek egy részében gyakori a „túl-képzett”, üzemmérnöki, művezetői feladatokat ellátó mérnök, amely felveti

- a képzésprofilok és -szintek újraértékelését,
- a szakmai munkakörök pontosabb meghatározását,
- a szakmai munkakörökkel kapcsolatos létszámszükséglet tervezését,
- a végzett szakemberek elhelyezkedésének és megtartásának szükségességét.

A mennyiségi és minőségi szempontból kielégítő összetételű, és politikai, társadalomalakító feladatait tekintve elkötelezett erdész szakmai értelmiség kialakítására, valamint a gyorsan változó társadalmi igények kielégítésére szükséges lesz rövidebb (3 éves) idő alatt is képezni viszonylag széles szakmai profilú, gyorsan továbbképezhető szakembergárdát. Ennek érdekében tervezzük az erdészeti üzemmérnökképzés mielőbbi bevezetését. Előzetes elképzeléseink szerint ezt az új típusú szakembert levelező úton legcélszerűbb kiképezni azon szakemberekre számítva, akiknek már jelenlegi beosztásukban is megkövetelt a magasabb szintű szaktudás. Pl. termelőszövetkezetekben az erdészeti ágazat-vezetők, közvetlen termelésirányítók, munkarendszer-vezetők stb.

Hasonló megfontolások alapján a társadalmi igényeknek megfelelően szükséges volna levelező formában megindítani a vadgazdálkodási üzemmérnökképzést is más agrárfelsőoktatási intézményekkel együttműködve, mindkét tervezett szaknál messzemenően figyelembe véve az MSZMP Politikai Bizottságának 1981. február 3-i, felsőoktatás fejlesztésére vonatkozó, a levelező oktatás minőségének javítását szolgáló határozatát.

Az erdészeti szakmérnökképzés célja alkalmassá tenni a gyakorlati tapasztalatokkal már rendelkező erdőmérnököt arra, hogy az erdőgazdálkodás valamely szűkebb szakterületén specialistává váljon, s alkotó módon legyen képes alkalmazni a legkorszerűbb tudományos és technikai ismereteket. Ugyanakkor a képzés keretében biztosítható az erdőgazdálkodás területén dolgozó nem erdész képesítésű mérnökök részére a szükséges erdészeti szakismeretek megszerzése.

A több szintes erdőmérnökképzés szervezését össze lehetne kapcsolni a több fokozatú, moduláris típusú felsőoktatási rendszer bevezetésével, amelyben az egymással kombinálható, egymásra épülő és önmagukban lehetőleg már felhasználható képzettséget nyújtó modulok az egyéni érdeklődésnek és a népgazdasági szükségletnek megfelelően lennének alkalmazhatók.

Az erdészeti felsőfokú szakemberszükséglet

A szakemberszükséglet meghatározásakor mindenekelőtt a jelenleg meglévő állományokból, a fejlesztési időszakban nyugdíjba menők létszámából, a gazdálkodás mennyiségi és minőségi fejlesztéséből, valamint a hazai kapcsolatos népgazdasági ágazatok kölcsönhatásából és a nemzetközi tendenciákból kell kiindulni.

Mivel az erdészet területén ez idáig üzemmérnökképzés nem volt, a felsőfokú szakemberszükséglet együttesen tartalmazza a két típusú mérnökiigényt. A nyugdíjazást, a standardizozott halálózási arányt, az erdőterület, valamint a termelési volumen növekedését és a munkaerő-állomány változását figyelembe vevő három változat alapján a mérnökszükséglet egyértelműen évi 62—67 főben határozható meg. Az egyetemi tanulmányok során 10%-os átlagos lemorzsolódást véve figyelembe, ez évi 70—75 fő beiskolázását indokolja.

Az Erdészeti és Faipari Egyetemen 1957-ben indult meg az önálló faipari mérnökképzés. Azóta 782 fő faipari mérnök végzett. 1972-ben indult a faipari

üzem-mérnök-képzés, a kibocsátott üzem-mérnökök száma 348 fő. A faipari felsőfokú végzettségű szakemberszükséglet meghatározásánál a prognosztizált termelési volumenből, a munkáslétszám alakulásából, valamint nemzetközi tapasztalatokon nyugvó olyan fajlagos indexekből indultunk ki, amelyeknél a termelési volumen 1⁰/₀-os emelkedése 0,5⁰/₀-os, az eszközérték 1⁰/₀-os emelkedése 0,25⁰/₀-os mérnökszükségletet involvál. A koncentráltóság 10⁰/₀-os emelkedése pedig 5⁰/₀-os megtakarítást eredményezhet. A különböző eljárásokkal kiszámított faipari mérnökszükséglet 74—78 fő között változott, vagyis szinte pontosan azonos értéket adott. Amennyiben a tanulmányi idő alatti lemorzsolódást itt is 10⁰/₀-osnak vesszük, a beiskolázási létszámot legalább 80 főben kell meghatározni. Javasolható a jövőben a faipari mérnöki karon az 5 éves képzési formára 35 fő, az üzem-mérnöki szakra pedig 40 fő beiskolázása.

A mérnök-képzés tartalmi és módszertani fejlesztése

A Magyar Szocialista Munkáspárt Politikai Bizottsága 1981. február 3-i, „A felsőoktatás helyzetéről és fejlesztésének feladatairól” hozott határozata elvi útmutatást ad az erdészeti felsőfokú szakemberképzés tartalmi és formai minőségi fejlesztésére. A határozat szellemében még ez évben ki kell munkálnunk egyetemünkre vonatkozó távlati, rövid távú, valamint folyamatos feladatok megoldására vonatkozó intézkedési tervet. Ennek alapján szükséges mindenekelőtt felülvizsgálni az oktatási, továbbképzési célokat, kibővítve azt a népgazdasági, ágazati, társadalmi, politikai, világnézeti, testi és közéletiségre nevelés követelményrendszerével.

Az új képzési céloknak megfelelően kell végrehajtanunk tanterveink átgon-dolt korszerűsítését, meghatározva az elméleti és gyakorlati oktatás kereteit, az oktatás és hallgatók elbírálásának módszertani alapjait, a képzés fejlesztésének emberi, technikai, anyagi feltételeit, valamint az egyetem tevékenységének hazai és nemzetközi kapcsolatait.

A MÉM a közelmúltban szakértő bizottságokat kért fel, hogy a most érvényes képzési célokat szembesítse az ezredforduló után várható követelményekkel, és hogy annak megfelelően tegyenek javaslatot a szükség szerinti módosításra.

Ez az újrafogalmazott képzési cél adhat megbízható alapot a mostaninál kedvezőbb tantervi struktúra kialakításához. Anélkül, hogy a bizottság megállapításainak és javaslatainak elébe vágnék, a képzési célt, mondanivalóm jobb megértése érdekében végletesen leegyszerűsítve a következőkben körvonalazom:

Az erdőmérnök-képzés célja olyan szakemberek képzése, akik alkalmasak a fagazdaság területén jelentkező termelésirányítási és tudományos-fejlesztési feladatok ellátására; egyben megfelelően képzettek az egyre szélesedő nemzetközi kooperációban a teljes értékű részvételre, meg tudják állni helyüket a különböző társadalmi rendszerű és politikai orientációjú országok békés együttműködése, versenye, a közöttük elkerülhetetlen ideológiai viták és harcok körülményei között.

Az erdőmérnök-képzés tartalmát ennek megfelelően a marxista ideológia, az idegen nyelvek, a fatermesztés és fahasználat biológiai, műszaki és ökonómiai egységének egyenrangú, alkotó módon történő elsajátításában határozzuk meg.

Az erdészeti üzem-mérnök-képzés célja olyan szakemberek képzése, akik alkalmasak az erdőgazdaság termelési folyamatában jelentkező, közvetlen termelési feladatok ellátására, a termelési folyamatok gépesítésére, automatizálására, ismerik a szükséges gépek és berendezések üzemeltetésének, karbantartásának

módszereit, a gazdaságos termelés üzemi feltételeit, politikailag képzettek és társadalmi rendszerünkhöz hűek.

Az oktatási idő beosztásánál az alábbi három elfoglaltságtípus javasolható:

- órarendi, tantermi, laboratóriumi elfoglaltság legyen 600 óra (400—700 óra az oktatás jellege szerint),
- egyéni feladat kidolgozása és tanulás legyen 250 óra (150—450 óra),
- vizsgára való felkészülés befejezésére és a vizsgára legyen 150 óra.

Következő lépésként a félév három elfoglaltságtípusra osztott idejét úgy kell megosztani a félév tantárgyai között, hogy az ismeretszerzés időigénye arányosan legyen szétosztva. Ezzel felszámolható az a mai helytelen gyakorlat, hogy a tárgyak egymástól függetlenül, hullámzóan terhelik (időszakonként túlterhelik, más időszakban nem terhelik) a hallgatókat, és a terhelésben nem az indokolt súlyt kapják az egyes tárgyak. A hallgatónak így is megmarad az az egyéni szabadsága, hogy az időhatárokon belül saját beosztása szerint dolgozik (változó napi, illetőleg heti terheléssel és feladatsorrend szerint).

Az ilyen elfoglaltság-beosztás esetén a számonkérés fő formája a félévközi munka értékelése. A vizsga csak a számonkérés lezárása, tehát ott összefoglaló (szintetizáló) ismeretét igazolja a hallgató. Az érdemjegy a félévközi munka minőségéből és az év végi vizsgán mutatott összefoglaló feladat minőségéből alakul ki.

A *tantervek korszerűsítése során* a tantárgycentrikus oktatási módszert közelíteni kell az integrált oktatási formához, amelynek keretében a szétaprózott tantárgyi oktatást a szükségletekhez és lehetőségekhez mérten tantárgycsoportos (ismeretanyag-csoportos) oktatással kell felváltani. Az ismereteket (tantárgyakat, gyakorlatokat) blokkokba kell rendezni, ahol egy-egy blokk a rokon tudományterületeket, a kapcsolódó ismereteket fogja össze. Ez elősegíti az oktató és hallgatók által megvalósítandó ismereti integrálást, segít kiszűrni a felesleges tananyagot és biztosítja alapvetően az ismeretek időrendi egymásra épülését.

A blokkok összes időigényét együttesen kell megtervezni és ezeket kell belehelyezni a képzési időbe úgy, hogy a hallgató munkaideje arányosan legyen kihasználva, megadva a blokkokon belül az egyes ismeretkörökre tervezett összes munkaidőt, az előzőekben vázolt három elfoglaltságtípusra bontva.

A tantervek készítésénél és az időbeosztásnál megfelelő súlyt helyezünk a fakultatív tárgyak oktatására, speciálkollégiumok szervezésére, a gyakorlati oktatás hatékonyságának fokozására, az idegen nyelvek elsajátítására és felhasználására.

Tanterveink nagy hibájának látom, hogy az átlaghallgatóra épít, és nem ad sok lehetőséget a szélesebb, mélyebb érdeklődésűek, kiugró tehetségesek külön kezelésére. Természetesen ez sok más tényezőtől is függ, (pl. oktató-hallgató kapcsolat, vizsgaszabályzat stb.) de az új tantervi struktúra kialakításának egyik fő szempontja az legyen, hogy minden hallgató a képességei szerinti legtöbb tudással lépjen ki az életbe.

A *tantárgyi (ismeretelméleti) programok korszerűsítése* során figyelembe kell venni, hogy az erdőgazdasági-faipari termelés felgyorsult üteme a műszaki-tudományos forradalom következtében, az ismeretanyag elévülési ideje lerövidült. Ez a tananyag folyamatos korszerűsítését és az elavult ismeretek erőteljes szelekcióját követeli meg. A már említett integrált oktatási forma bevezetése mellett a tantárgyi programokban gondosan szelektálni kell a tudományág ismeretanyagát úgy, hogy a tudás megalapozott legyen, de mentesüljön az adott szak számára felesleges részekről. Kerülni kell a ma még meglévő helytelen gyakorlatot, hogy a programokban jelentős részt foglal el

a középiskola, ill. az előző képzési fokozat tananyagának felfrissítése. Akiknél ez a pótlás szükséges, azt a programon és órarenden kívüli tanulás segítségével juttassuk a szükséges ismeretek birtokába.

A tanterv, az oktatási programok és nevelési tervek összeállításánál különös figyelmet kell fordítani az alábbiakra:

- fokozottabb mértékben gondoskodni kell az elméleti és gyakorlati oktatás folyamatának összehangolására, az oktatási és kutatási bázisterületek céltudatos fejlesztésére,
- az oktatás folyamatában a jelenleginél lényegesebb mértékben fel kell használni a korszerű oktatástechnikai eszközöket, fokozni a számítástechnika alkalmazását valamennyi szaktárgy keretében, bár az Erdészeti és Faipari Egyetemen meglévő igen kedvező tanár-hallgató arány mellett továbbra is elsődlegesen az előadás, szeminárium, gyakorlatvezetés stb. keretében történő személyes ráhatás, ill. tanár-hallgató kölcsönhatás marad az egyetemi oktatás alapformája,
- a képzés folyamatában az eddiginél nagyobb mértékben kell építeni a hallgatók önálló munkájára, ehhez szükséges könyvtári, szakinformáció adási, jegyzet- és tankönyvkiadási összehangolt tevékenységet kell meghatározni,
- az oktatás szerves részévé kell tenni a nevelőtevékenységet is, amelyhez kapcsolódik a társadalmi elkötelezettség, ideológiai tisztánlátás, politikai szilárdság és hivatástudat elmélyítésének kérdése. A nevelés nem szabványfeladat, és sok összetevőből áll. Az oktató, a végzett munka, a környezet együttesen és a maga folyamatában nevel. Az érdemeket kövesse az elismerés, a mulasztást az elmarasztalás, kivételezésnek még a látszata is negatívan hat.
- A hallgatók elbírálása, a számonkérés formája ne korlátozódjék a vizsga időszakára. Az évközi önálló feladatok számonkérése folyamatos legyen és az elbírálás fontos tényezőjeként kezeljük az év közben teljesített munkát. További kísérletek szükségesek az elbírálásban jelenleg meglévő szubjektív elemek kiküszöbölésére, az objektivitás fokozására alkalmas módszerek kidolgozására.

A mérnökképzés fejlesztésének szervezeti, személyi és anyagi feltételei

Az oktatás-nevelés tartalmi korszerűsítését az egyetem belső szervezetének átalakításával, a tanulmányi és bemutató bázisüzemek egyidejű fejlesztésével, az élenjáró termelőüzemekkel, tudományos kutatóintézetekkel, társ felsőoktatási intézményekkel való gyümölcsöző kapcsolat megteremtésével érhetjük el.

Az integrált oktatás bevezetéséhez, a komplex államvizsgára való felkészítéshez nagyobb oktatási szervezeti egységek kialakítása szükséges. Az egyetem vezetése elkészítette az egyetemi intézetek, tanszékesoportok, nagy tanszékek kialakításának tervét. A közeljövőben az eddig jóváhagyott két tanszékesoport felállítására kerül sor:

a *fatermesztési tanszékcsoportot* az erdőtelepítéstani, erdőműveléstani, erdővédelemtani és vadgazdálkodási tanszék összevonásából,

az *erdőhasználati és erdőfeltárási tanszékcsoportot* az erdőhasználati és erdőszéki szállítástani tanszék összevonásából alakítjuk ki. A többi integrált oktatási egység kialakítása a nyert tapasztalatok felhasználásával folyamatosan történik.

Az egyetem oktató-, nevelő- és kutatómunkája javításának kulcskérdése a *gyakorlattal való szoros, gyümölcsöző együttműködés* megteremtése. Eredményei ellenére a gyakorlati oktatás jelenlegi rendszere nem biztosítja az elmé-

leti oktatás megfelelő elmélyítését, begyakorlását, a megfelelő szemléletformálást, kevésbé járul hozzá a választott hivatásra való felkészítéshez. Legsürgősebb feladataink közé tartozik a gyakorlati oktatás javítása. Az ismeretelméleti blokkok bevezetésével az elméleti tananyag feldolgozását időben periodikusan kell a gyakorlati képzésnek követnie. Csak így biztosítható, hogy a szezonális jellegű erdei munkákat a hallgatóság a megfelelő időben ismerhesse meg és végezhesse el. Szabályozni kell az üzemi gyakorlatok rendjét is, biztosítva, hogy az erdőmérnökhallgatók üzemi gyakorlata felváltva alföldi, ill. dombvidéki erdőgazdaságokban, a faipari mérnökhallgatóké pedig a fűrész-lemez ipari, ill. bútór- és épületasztalos-ipari üzemekben folyjék.

A tangazdaságok szakemberképzésünk szerves részei, szerepük meghatározó. Különösen akkor, ha azok világszínvonalon álló, jól szervezett szocialista nagyüzemek, amelyek példája követésre méltó, szemléletformáló. A párthatározat végrehajtása során, a gyakorlati oktatás fejlesztése érdekében meg kell vizsgálni a tanulmányi erdőgazdaságnak közvetlenül egyetemünk szervezetéhez való csatolási lehetőségét és foglalkoznunk kell hazánk főbb erdőgazdasági tájain bázisüzemek kijelölésével és ott az üzemi gyakorlathoz szükséges feltételek megteremtésével. Ez irányú, régebbi törekvéseink megvalósításához erdőmérnök-hallgatóink részére a bakonyi, kiskunsági és somogyi EFAG-ok, a faipari hallgatók részére pedig a budapesti, szegedi és tiszántúli faipari üzemekben kívánunk gyakorlati bázist kiépíteni. Mind faipari, mind erdőmérnökképzésünkben kiemelkedő szerepet szánunk a Nyugatmagyarországi Fagazdasági Kombinátnak, hazánk legnagyobb, s légkorszerűbb erdészeti és faipari üzemének.

A választott hivatásra való felkészítést, a szakmai megbecsülést, a hivatástudat elmélyítését elősegítené, ha a szakmai társadalmunk évtizedes vágya teljesülhetne és Sopronban, az erdészeti és faipari szakemberképzés fellegvárában megvalósulhatna a központi erdészeti és faipari múzeum. Eddigi céltudatos gyűjtőmunkánk eredményeként olyan nagy mennyiségű, értékes muzeális anyag van padlásokon, ládában tárolva, amely magja lehetne egy megfelelő szintű gyűjteménynek. E célra a Központi Bányászati Múzeum mellett levő tanulmányi erdőgazdasági épületet lehetne gazdaságosan felhasználni. A múzeum létrehozásához oktatóink, nyugdíjas professzoraink segítségüket felajánlották, és már eddig is sok munkát végeztek ennek érdekében.

Az oktatást elsősorban hivatásos oktatók végzik, de a jövőben nagyobb súllyal kell részt venniük abban a kutatás és az üzemi gyakorlat kiemelkedő szakembereinek is. A jelenlegi oktatóknak a jövő feladataira, az oktatás-kutatás és a nevelés területén a legszorosabb egységben kell felkészülniük, másrészt gondoskodniuk kell az utánpótlásról. A jövőre való felkészülés lényegében a tudományterület ismeretanyagának rendezését, a kialakítandó profilnak megfelelő szelektálását, tananyaggá átalakítását jelenti. Mindezt úgy kell végezni, hogy állandóan növekedjék az oktatás színvonala, és felszínre kerüljenek, elismerést nyerjenek a kiemelkedő tehetségek és teljesítmények. A jelenlegi és az ezután munkába állítandó oktatók mindegyikének ismernie kell, hogy milyen profilú, szintű tartalmi oktatásra kell felkészülnie. Egyetemünkön az oktatást és kutatást kiszolgáló segédszemélyzet létszámát és összetételét a reális szükséglet alapján kell meghatározni.

A hallgatók a képzési profilnak megfelelő, korszerű ismeretanyagot jól rendezett, állandóan karbantartott jegyzetektől, könyvektől tanulhatják. Nélkülözhetetlen a jó könyvtári és információs szolgálat, amelyet eddigi eredményeink elismerése mellett szükséges továbbfejlesztünk. Oktatásunk és kuta-

tásunk technikai eszközei jórészt elavultak. A műszaki fejlesztés már eddig is lassúbb volt a szükségesnél, tehát a lemaradást is pótolni kell. Felszerelésünket, technikai eszközeinket, műszereinket, berendezéseinket korszerűekkel kell felcserélni.

Az egyetemi kutatások

A Politikai Bizottság ez évi, a tudománypolitikai bizottságnak pedig már egy korábbi állásfoglalása leszögezi, hogy az egyetemi tanszékeken folyó kutatómunka az ország legszélesebb tudományos bázisa, amely jelentősen befolyásolja az egész tudományos életet, s amelyen bizonyos mértékig a kutatóintézetek tevékenysége is nyugszik. *Az egyetemi kutatómunkának kell elsősorban megteremtenie az országban a legszélesebb átfogó tudományos bázist és gondoskodni kell arról, hogy minden területén folyjék kutatás.* E feladatokból kiindulva vetettük fel mi is a közelmúltban az erdőrendezési kutatások fejlesztésének szükségességét.

Szükségesnek tartjuk valamennyi tanszékünkön a *diszciplináris kutatások* végzését, amelyek feladata nem szükségképpen mindig közvetlen népgazdasági célok kielégítése, hanem kutatási szakembereket kiképző, tudományfejlesztő és oktatáskorszerűsítő tevékenység. Az egyénien vagy kis kollektívában dolgozó tudósok számára a hallgatóknak a kutatásba való bevonását és a tudományos iskolák kialakítását tekintve, általában a tanszékek a legalkalmasabb kutatóhelyek. Az egyetemeken, ill. karokon a tágran értelmezett rokon szakmák széles köre van képviselve, ami lehetővé teszi több tanszék (tanszék-csoport) szervezett együttműködésével nagy volumenű, *komplex kutatási tervek* megvalósítását.

Egyetemünkön kiemelt szerepe van a kutatómunkában az *interdiszciplináris* jellegű kutatásoknak. Az ilyen típusú kutatás indokolttá teszi a kutatóintézetekkel, termelőüzemekkel, állami gazdaságokkal, vízügyi, közlekedési szervekkel való legszorosabb együttműködést. Ezen a területen már eddig is megtettük a kezdő lépéseket, azonban továbblépés szükséges. *A koordináló tevékenységet a Magyar Tudományos Akadémia erdőszeti bizottsága keretében kell elvégezni.*

Fontos szerepet töltenek be egyetemünkön a *kutatási szerződések* formájában vállalt kutatási feladatok is. Ezek révén az oktatók megismerhetik a szakma fejlesztési feladatait, a befolyt bevételekből pedig jelentős pénzügyi alapot teremthetnek az egyéb kutatási feladatok ellátásához. Egyetemünkön erőteljesebben fokoznunk kell a tudományos diákköri tevékenységet, amelynek jelentősége kutatóiskolák létrehozásában, az önálló munkára való nevelésben, a kutatási metodika elsajátításában és sok esetben jelentős, új tudományos eredmények elérésében jelentkezik. Ugyancsak nagy, eddig nem kihasznált lehetőségek rejlenek a *külföldi, elsősorban a KGST közösségébe tartozó szocialista országok tudományos kutatási együttműködésében.*